

Referat dla Rodziców uczniów Klas IV – VIII „Rodzinne aktywności, które rozwijają – od rozmowy po twórcze zabawy” przygotowany przez pedagoga szkolnego Magdalenę Miczko w ramach realizacji Programu Wychowawczo – Profilaktycznego Szkoły

Zespół Szkół z Oddziałami Integracyjnymi w Białej Podlaskiej
rok szkolny 2025/2026

W wieku od 10 do 15 lat dzieci wchodzą w szczególny etap rozwoju – stają się coraz bardziej samodzielne, poszukują własnej tożsamości, a jednocześnie wciąż potrzebują stabilnego oparcia w rodzinie. Choć często wydaje się, że rówieśnicy, szkoła i technologie przejmują pierwszeństwo, to właśnie dom pozostaje najważniejszym środowiskiem, w którym młody człowiek kształtuje swoje umiejętności społeczne, emocjonalne i poznawcze. Wspólne rodzinne aktywności, nawet te najprostsze, od rozmowy przy posiłku po kreatywne projekty czy wspólne planowanie czasu wolnego, mają ogromny wpływ na rozwój dziecka w tym okresie.

To, co najcenniejsze, często nie wymaga specjalnych przygotowań ani dużych nakładów – liczy się przede wszystkim jakość wspólnie spędzonego czasu. Każda chwila, w której rodzic staje się towarzyszem, a nie tylko obserwatorem, umacnia relację, buduje poczucie bezpieczeństwa i wzmacnia kompetencje młodego człowieka. Właśnie dlatego warto świadomie tworzyć okazje do rozmów, współpracy, zabawy oraz podejmowania wspólnych wyzwań, które nie tylko zbliżają rodzinę, ale także rozwijają kreatywność, odpowiedzialność i pewność siebie dziecka.

Jednym z prostych, a jednocześnie bardzo wartościowych sposobów na wspólne spędzanie czasu są gry planszowe. Choć mogą kojarzyć się jedynie z rozrywką, ich rola wychowawcza, edukacyjna i emocjonalna jest znacznie szersza.

GRY PLANSZOWE jako narzędzie do tworzenia rodzinnych więzi:

Gry planszowe to jedna z najprostszych, a jednocześnie najskuteczniejszych form wspólnego spędzania czasu, która wzmacnia relację między rodzicem a dzieckiem. Podczas rozgrywki wszyscy uczestnicy są tu i teraz – bez rozpraszaczy, telefonów czy obowiązków

— co sprzyja budowaniu bliskości i otwartości. Wspólna gra daje okazję do rozmów, śmiechu, zdrowej rywalizacji, a także do przyjrzenia się temu, jak dziecko reaguje na sukcesy i porażki, co jest niezwykle wartościowe wychowawczo.

Pod pojęciem „gry planszowe” rozumiemy nie tylko gry rozgrywane na planszy, ale również te, które wykorzystują karty, kości, klocki itp.

Planszówki rozwijają również ważne umiejętności:

- ❖ Strategiczne myślenie
- ❖ Planowanie
- ❖ Cierpliwość
- ❖ Kreatywność
- ❖ Współpracę
- ❖ Komunikację
- ❖ Spostrzegawczość
- ❖ Refleks

Dzięki graniu w gry planszowe dziecko uczy się:

- ❖ Zasad
- ❖ Przewidywania konsekwencji swoich decyzji
- ❖ Radzenia sobie z emocjami
- ❖ Bezpiecznej rywalizacji

Wspólna zabawa jako fundament relacji:

- ❖ Naturalna przestrzeń spotkania
- ❖ Budowanie zaufania i bliskości
- ❖ Lekcja wartości
- ❖ Przeciwwaga dla izolacji cyfrowej

Regularne granie w planszówki może stać się domowym rytuałem, który buduje więź, wzmacnia poczucie bezpieczeństwa i daje dziecku jasny komunikat: „Jesteś dla mnie ważny, lubię spędzać z tobą czas”. To proste narzędzie, które łączy pokolenia i wspiera rozwój dziecka w sposób przyjemny i wartościowy.

Przykłady sprawdzonych gier planszowych dla rodzin

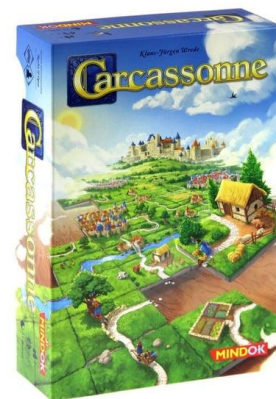
Dla młodszych dzieci (4–7 lat):

- Dobble – szybka gra obserwacyjna, rozwija spostrzegawczość.
- Pędzące żółwie – prosta gra wyścigowa wyrównująca szanse, idealna na wspólne emocje.
- Story Cubes (Kości opowieści) – świetna do rozwijania wyobraźni i budowania opowieści.
- Grzybobranie – klasyka, która uczy liczenia i zasad gry.

Dla dzieci w wieku 7–10 lat:

- Dixit – rozwija kreatywność, skojarzenia i komunikację.
- Carcassonne – uczy planowania i logicznego myślenia.
- Takenoko – piękna, rodzinna gra taktyczna o hodowaniu bambusa.
- 7 Cudów: Architekci – szybka gra strategiczna przystępna dla młodszych graczy.

Dla starszych dzieci i nastolatków:

- Catan (Osadnicy z Catanu) – uczy negocjacji, planowania i strategii.
- Ticket to Ride (Wsiąść do Pociągu) – proste zasady i świetna strategia, idealna dla całej rodziny.

- Pandemia – gra kooperacyjna, rozwija współpracę i wspólne podejmowanie decyzji.
- Splendor – uczy planowania i budowania strategii krok po kroku.

Gry kooperacyjne, idealne do budowania relacji:

- Magic Maze – gracze muszą współpracować bez słów.
- Zatoka Pelikanów / Zaginiona Wyspa Arnak / Zaginiona Wyspa – pomagają ćwiczyć wspólne planowanie.
- Mieszmasz (wersja kooperacyjna) – rozwija refleks i uważność.

Podsumowanie

Gry planszowe to znakomite narzędzie wspierające relacje w rodzinie. Oferują nie tylko rozrywkę, ale również rozwój emocjonalny, społeczny i poznawczy. Regularna gra to inwestycja w bliskość, zrozumienie i dobrą atmosferę domową. Wybierając planszówki odpowiednie do wieku i możliwości dziecka, rodzice mogą stworzyć wartościową przestrzeń wspólnego spędzania czasu – bez pośpiechu, bez ekranów, za to z radością i uważnością.

Wykorzystane materiały:

1. Konferencja „Rodzina jako antidotum w zmieniającej się rzeczywistości”, Akademia Bialska, 28 listopada 2025r.
2. Szewczuk, Katarzyna. 2018. „Gra planszowa narzędziem wspomagającym wszechstronny rozwój dziecka.” *Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce* 13, nr 4(50).

Referat przygotowała na zebranie z rodzicami w dniu 11.12.2025r.

Magdalena Miczko

Pedagog szkolny